FONS
JOAN SOLER

PRIMERA EPOCA — Nº 36

1 de Maig del 1948

REDACCIO I ADMINISTRACIO:
13, rue du Pardal, Perpignan

Envieu l'import de les subscripcions i els donatius al
C. C. Postal Montpellier nº 496.26
Josep Buiria, 18, rue du Pardal, Perpignan (Pyr.-Or.)

Abonament per a 10 exemp.: 60 fr.
(Franqueig incluït)
Preu de l'exemplar : 5 fr.

Endavant

FEDERACIO — DEMOCRACIA — SOCIALISME

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

Els elements pertorbadors de la pau son les dictadures i el capitalisme.

L'eclosio del Socialisme, en l'àmbit de la democràcia i de la llibertat, elimina tota possibilitat de guerra.

Aquest és un Primer de Maig ple d'esperança per a Catalunya i per tot el mon

Editorial

LA LLIÇO DE L'INTERIOR

L'oportunisme, les pensades de politics sense esclat, les maniobres i tota aquesta mena d'accions que durant massa temps han caracteritzat l'actuació de certs politics de l'exil, no creiem que hagin estat aportacions valuoses per la solucio del problema de llibertat i de democràcia que té plantejat Catalunya.

Aquest actes personals sense objectiu nacional, sense volada — els limits dels quals son fixats per interessos migrats de partit — potser han distret una bona part del món de l'exili, adhuc admetem que en les hores confuses una malifeta d'aquesta indole ha desvetllat la curiositat general, pero, ben sospesada la importància i el resulat hem de convenir que ha estat nul.la la primera i negatiu el segon.

Bé prou que tenim una obra a refer. La llibertat del nostre poble a reconquerir. I un estat feixista a vèncer. No cal pas que per camins perdedors anem malversant les energies que ens resten. Ara bé, per guarir d'aquest mal, potser, el millor remei seria que d'un cop acabessim amb la separació que existeix entre els catalans de l'interior i els que estem a l'exili. No pas amb la separació geogràfica sino amb la separació moral, car tenim el ple convenciment que tots plegats hi guanyariem i Catalunya sobretot.

A l'interior amb moltes més dificultats que a l'exterior, els obrers s'han organitzat politicament i sindicalment. Els partits politics han refet llurs quadres. I un estat d'opinió impalpable pero cert redueix a orris tots els intents de pertorbació espiritual intentats pel feixisme. La tasca ha estat de més empenta, de més coratge i més ambició, car menyspreant el fet anecdotic i personal han volgut actuar com a poble, que sap el que vol i pel que lluita. Sota la direcció del Consell Nacional de la Democràcia Catalana i del seu Comitè Permanent, l'interior combat unit i avança segur per l'unic cami que ens durà a tots plegats a la victoria.

En canvi, els resultats no han estat tan afalagadors a l'exterior, ben lluny d'aixo, car sobressurt la tasca negativa que s'ha fet. Tot ha estat improvització politica insegura, acció mancada d'objectiu, es a dir als ulls de qualsevull observador no català, la politica catalana oficial, de la Catalunya legal ha estat i és inexistent.

Representem el poble més capacitat politicament de la Peninsula, el factor decisiu en totes les conjunturas que s'han presentat, pero mancats d'un pensament nacional, o be sense l'home o els homes capassos de servir-lo ens veiem obligats a seguir les iniciatives dels altres.

Tampoc en el quadre internacional estem més afortunats. El problema de Catalunya és menys actual ara que quan Macià ple d'ambició i de gallardia amb Prats de Mollo va posar-lo davant del món.

Podem corregir pero, tot aquest enfilat d'errors. Podem superar aquesta etapa grisa. I cal fer-ho sense perdre més temps. S'imposa una Conferència Nacional Catalana, amb participació de tots els partits i sindicals de disciplina catalana amb el concurs de tots aquells homes que residint a l'interior o bé a l'exili han ocupat llocs de relleu o bé per llur treball han contribuit i contribueixen al prestigi de Catalunya. Una conferència autenticament representativa disposada a prendre resolucions importants, plena de neguits, afanyosa de plasmar, seguint les petjades de l'interior la voluntat del nostre poble i capaça de plantejar davant del món de la democràcia i de la llibertat el nostre plet amb claredat i decisió.

L'exigència d'aquest Primer de Maig

per J. PALLACH

Si girem els ulls i ens aturem a reflexionar sobre el sentit de la festa proletària, em sembla que trobariem en el nus de la seva evolucio, una sèrie de temes essencials sota el signe dels quals s'ha anat forjant la consciència i la voluntat del moviment obrer internacional.

El voleiar de banderes d'aquesta diada ha anat escampant aixi les idees mestresses del nou mon socialista. Foren potser, en aquells primers de Maig enfervorits pel record dels màrtirs de Xicago, el sentiment central de la revolta obrera i de la solidaritat internacional, de la lluita que s'anunciava implacable contra una societat cruel i malvada que no es resignava a morir sense desencadenar les pitjors catastrofes.

Després, els primers de Maig semblaven obrir-se a l'esperança. La classe obrera anava afirmant la sera força. La lluita per la legislacio social i per la democràcia politica, la consciència de posseir l'arma puixant de la vaga, devien donar a les manifestacions dels anys que precediren la primera guerra mundial, el to de fermesa i de seguretat que només l'esclat de la guerra podia abatre.

I després devia esser de nou la inquieta llum de la revolucio russa. Un mon millor semblava sorgir de les runes del tsarisme. Els combats contra el feixisme, pero, feren els primers de maig ardents, combatius, violents.

Negatius també ben aviat. El règim social i politic dels soviets es definia abans que res per aquesta paraula : el silenci. Silenci dels militants — les 21 condicions —, que devien acceptar i obeir àdhuc sense comprendre ; silenci dels sindicats transformats, segons la doctrina bolxevic, en simple massa de maniobra del partit ; silenci dels simpatitzants que només podien glorificar sovint vorejant el ridicol. Silenci del poble rus, el qual després del gran crit d'octubre callà talment com si estigues mordassat...

I és per aixo que aquest primer de Maig té una exigència mes puixant que totes les altres. Si volem un simbol, direm que es troba sota el signe de Praga. I de Polonia. I de Rumania, de Bulgaria, de Hongria. Exigeix la denuncia concreta de la nova tirania, de la mistificacio staliniana, que ha destruït ja, allà on ha pugut, fins els darrers vestigis de tot el que el moviment obrer havia conquistat durant anys i anys de lluita aferrissada : la llibertat d'organitzacio sindical i politica.

Militants socialistes i sindicalistes penjats o a l'emigracio ; expulsions de les fabriques de tots aquells que no es resignen a obeir : liquidacio de la legislacio social anterior, començant pel dret de vaga ; embrutiment moral de les joves promocions. I l'altra cara de la questio : Societats mixtes russo-romaneses en les qual el capital de l'Estat Sovietic no ha fet res més que substituir els antics accionistes anglo saxons i nazis. La industria txeca subordinada al plan de rearmament rus. Salaris enormes dels nous funcionaris de les fabriques « nacionalitzades » ; miserables nivells de vida dels obrers i dels pagesos de les « democracies » populars. I policia. I delacio. I mentida. I preparacio a la guerra.

Ara veiem ben clara l'exigència d'aquest primer de Maig ? Sense abandonar ni una sola de les nostres reivindicacions contra el capitalisme, sense retirar ni un sol mot de la condemna que ja ha fallat la historia i que ha d'executar la voluntat proletària, cal que el moviment obrer s'adoni d'aquest enorme perill de la nova tirania que el capitalisme d'estat dasenvolupa.

Només, en efecte, el moviment obrer podrà vencer-la. I és perquè aquest triomf sigui efectiu que ens cal denunciar la gran mentida de l'stalinisme.

Poc temps abans de morir, Trotsky — la responsabilitat del qual en la present situacio és evidentissima — s'havia plantejat si, devant les noves formes de l'estatisme, la classe obrera no havia mancat la seva hora i no ens trobavem tot simplement, davant un tipus de revolucio que no tenia de socialista més que el nom.

Després, el llibre de Burham, ha plantejat amb més esclat, la questio : estatitzacio dels mitjans de produccio, si. Pero feta per que, i a benefici de qui ? A qui pertany l'Estat, en la nova societat « col·lectivitzada » ? A una classe obrera sense cap mena de drets sindicals ni politics, o a la massa de funcionaris del partit que utilitzen els « directors » per assegurar la seva puixança i augmentar llur nivell de vida ?

Em sembla que la resposta avui ja no ofereix dubtes. Pero cal fer-la clara i evident. I per aixo cal abans que res retrempar-nos en les fonts mateixes del moviment obrer. En l'afirmacio essencial de la lluita de classes, creant ella mateixa el seu organ de combat — els sindicats, els comités d'empresa — i trobant l'arma que, ha de garantir-la permanentment contra qualsevol enemic, patro o estat : la vaga.

A partir d'aqui, no ens enganyem. Es tracta de refermar el socialisme en funcio de la realitat actual. Es una tasca immensa i que no pot esperar. Pero hi ha, alhora, les exigències de l'accio. I és, com sempre, segurament en l'accio mateixa, que trobem els elements de l'afirmacio teorica.

Es en efecte, en el seu esforç actual per a depassar les absurdes fronteres nacionals, que el socialisme europeu comença a definir les grans linies d'aquest nou combat. I és en tant que reixirà a liquidar enterament el vell mite de la sobirania nacional que podrà dir que haurà complert l'exigència d'aquest primer de Maig. Es amb aquest slogan nacionalista que Stalin tiranitza els Balkans. Es amb ell, també que Franco defensa el seu poder.

La voluntat europea del socialisme significa que la capacitat creadora de la classe obrera no ha mort, com temia Trotsky. Car és unicament damunt d'ella que pot reposar el nou edifici col·lectiu. A l'interior d'aquest edifici — la federacio europea — el socialisme provarà que el moviment obrer sap trobar les noves formes d'estructura social i politica que son realment fidels als principis que animaren les llargues corrues d'homes que moguts per l'esperança començaren, a desfilar en aquells primers de Maig prenyats de generositat i coratge.

LA INSEPARABLE TRILOGIA

per Josep COLL

Dintre del moviment obrer, al marge dels comunistes, es troba encara gent que gosa defensar, amb més o menys vacil·lacions el cop d'estat que els stalinistes feren el 26 de febrer darrer a Tchecoslovaquia, plagi i segona edició del que feu Hitler el 15 de març del 1939.

El seu argument bàsic consisteix en dir que a pesar del cop de força contra un pais independent i contra una democràcia constituida no deixa de tenir importància, el fet que l'ocupant, militar o ideològic, porta en si els germens d'una transformació social que s'afana en fer-los fructificar de grat o per força per la sola coacció de la seva presència. Acte seguit l'expliquen, fugint ja del cas concret de Tchecoslovaquia i englobant tota l'Europa central, tota una sèrie de transformacions econòmiques que els stalinistes fan, en els països que ocupen, sota el règim de la democràcia stajanovista, o si voleu, com diuen ells, democràcia popular. Repartició de la terra sovietització de les branques més importants de la indústria, etc. En una paraula una revolució orientada cap a la igualtat econòmica.

La idea d'igualtat ha estat en el transcurs de la història la mobilitzadora de grans corrents d'opinió — podria dir de masses però aquest substantiu amb el to que l'empren els stalinians vol dir ramat que per altra part s'adiu ben bé a la seva pròpia psicologia — El cristianisme cimentà la seva puixança defensant la igualtat moral dels homes car encara que fos ultraterrena tingué la seva importància tenint en compte l'época en la qual fou predicat. Més tard els enciclopedistes donant una fòrmula tangible a la idea base del cristianisme feren possible que els homes fossin reconeguts iguals davant la llei i com a cosa propia i original foren els precursors de la igualtat politica. L'stalinisme del mot igualtat en fa un us constant, permanent, i encara hi fa un petit afegitó l'adjectiva de social i amb la consigna d'igualtat social cobreix tota classe d'operacions, les tèrboles, les fosques i les negres. La igualtat social és, en canvi, el motiu d'esser per a nosaltres socialistes. Pero el que cal dir tot seguit és que aquesta aspiració congenita de la classe obrera no és amputada pel socialisme com ho és pel comunisme. Heus aci el fet diferencial i essencial. Entenem per igualtat social la igualtat moral, la igualtat politica i la igualtat econòmica — interpretant com a igualtat econòmica no una espècia de repartidora sino com la satisfacció de les exigències o necessitats econòmiques de l'home en tant que unitat de la societat.

El socialisme triomfant no és la negació dels progressos politics i socials que generacions de lluitadors han aconseguit a travers de combats darrera combats, amb campanyes de persuació, amb moviments d'agitació, amb aixecaments revolucionaris. Històricament evolució i revolució es confonen amb la voluntat dels homes que lluiten de diverses maneres, per assolir un objectiu comu. A vegades una revolució plasma l'evolució d'una època. D'altres una realització (reforma) concretitzant un estat d'opinio evolutiva evita una revolució. La sang generosa de tants sacrificats per un món millor, no ha estat estèril, la seva accio ens serveix d'exemple i els resultats que han obtingut i dels quals nosaltres gaudim és la gran esperança que tenim en que dels nostres esforços, de la nostra lluita si no canvien la societat en quelcom l'adobaran i generacions futures tindran un nou exemple a seguir i un altre troç de cami fet. El món d'avui no és el d'ahir, el d'ahir no és el d'abans d'ahir. El capitalisme és superior al feudalisme com el feudalisme és superior a l'esclavitud. Amb això no descobreixo res però remarco. El món de demà no serà ni el d'ahir ni el d'avui. No ho serà i serà superior. Es una llei natural. I l'home per intel·ligencia, per dignitat, per bondat i per amor propi — amor de si mateix — es supera, per estimul fa superar, i el conjunt

(Segueix pàgina 3)

KARAGANDA

La Federacio Espanyola de Deportats i Internats Politics posseix una important documentacio sobre els malaurats pilots d'aviacio i marins de guerra i mercants espanyols que en cumpliment d'ordres rebudes del Govern de la Republica durant la nostra guerra es trasladaren a la U. R. S. S. Llur situacio actual és veritablement corprenedora. Recloses al Camp de Concentracio de KARAGANDA segons testimoni d'altres que han compartit el calvari amb ells — allunyats de de tot contacte, sense noves, veuen transcorrer els dies sense la més lleu esperança d'alliberacio.

Dificilment hom pot concebir que la U. R. S. S., tracti d'una forma tan poc humana, tan desconsiderada i tan cruel a quins no han comés altre delicte que el haver obeit les ordres del seu Govern legal. A lluitadors obrers que veien a la U. R. S. S. com la pàtria del proletariat, com el pais del Socialisme.

La Federacio de Deportats no ha estalviat esforços per tal d'escusar-los el calvari que estant vivint. Les gestions fetes fins ara, pero, no han donat cap resultat positiu. Roman sense resposta l'escrit que adreçaren, solicitant la reparacio de tal injusticia i que fossin posats en llibertat, al Ministre de Negocis Estrangers de la U. R. S. S., Molotov.

ENDAVANT s'associa a la campanya empresa per la Federacio Espanyola de Deportats i resta a la seva disposicio fins a obtenir l'alliberacio dels delinguts de KARAGANDA.

NOTES I COMENTARIS

FRANCO - PERON

Els dictadors centre i sud-americans son uns titelles que es mouen amb cordills, pero que no tenen altra finalitat que els bons « afers ». Tots els dictadors son lladres vulgars, pero els llatino-americans ensenyen descaradament l'etiqueta. Trujillo a la República Dominicana, Carias a Honduras, Somoza a Nicaragua, Moriñigo al Paraguay i Perón a l'Argentina són els actuals supervivents d'una collita que en certs moments ha tingut proporcions imponents.

El dia 3 d'abril, la Radio-España cridava i cridava per a que els espanyols aturdits prestessin atenció. El protocol Perón-Franco s'havia signat a Buenos Aires i els estraperlistes espanyols tenien uns mesos de respir. La Radio-España feia soroll perque els espanyols no s'assabentessin que aquell mateix dia el President Truman havia signat el Pla Marshall aprovat pel Congrés dels Estats Units del qual restava definitivament excluida l'Espanya franquista després d'haver-li posat la mel a la boca amb les esmenes votades dies abans. Seguia la condemnació, seguia l'abstinència, seguia el refús de poder participar en la vida internacional, seguia el desprecí de tot el món civilitzat per a l'Espanya franquista.

Calia dissimular el fracàs, calia atenuar l'estrall i pal·liar la gran decepció. I el protocol Franco - Perón volia ésser la compensació, la contrapartida. Pero, què és el protocol Franco-Perón ? Es que l'Argentina s'ha convertit de sobte a la generositat per amor a la dictadura franquista ?

Tothom sap que l'Argentina fou dels pocs països del món que no va participar a l'obra de la UNRRA que fins al 30 de juny de 1947 va tenir cura de les poblacions més castigades per la segona guerra mundial i dels milions de persones desplaçades que no tenien mitjans de vida. L'obra de la UNRRA fou de les més generoses i eficaces i els Estats Units aportaren 2.700 milions de dolars al seu sosteniment. Tampoc l'Argentina ha volgut participar en les conferències del blat i els cereals, i en la darrera de Nova York que va acordar-se proveir les poblacions d'Europa i Assia a preus raonables previament fixats de comú acord durant tres anys, l'Argentina fou l'únic país exportador que no hi va prendre part. Val a dir que per tal d'ajudar al ressorgiment d'Europa, l'Argentina ven el blat i el moresc a preus sovint dobles que els Estats Units, Canadà i Australia. Com és natural, necessita clients fronts, com l'Espanya de Franco, que forçosament s'hagin de sotmetre a aquestes condicions d'usura.

Pero ara, l'Argentina és generosa i acorda un crèdit de 1.750 milions de pesos argentins — 1.550 milions de pessetes al canvi oficial — en quatre anys per a que Franco pugui comprar productes argentins. Com és això ? Examinem-ho. D'aquest total, n'hi ha 600 milions que Franco li deu i que no pot cobrar. Els altres, es repartiexen en 350 milions cada any per al 1948, 1949 i 1950. Per a saldar l'atrassat i el que vagi corrent, Espanya ha d'enviar productes agrícoles i industrials, minerals, metalls i una quantitat diversa d'altres articles i es comprome a construir vaixells mercants i de guerra, ultra una xifra considerable de vagons de ferrocarril. Que ho complirà ? Ja ho sabem. Pero ho quedarà a deure i després els demòcrates i els republicans hauran de treballar per a pagar el pà blanc i els bistecs que s'hauran menjat els militars, els clergues, els banquers, els fabricants i els estraperlistes.

No n'hi ha prou encara. L'Argentina adquireix el dret d'establir un port franc a la badia de Cadiz i fer-ne el seu centre de distribució de productes en el vell continent. L'Argentina sap que no sempre podrà explotar la misèria d'Europa i preveu el dia que haurà de fer la competència als concurrents americans i oceànics en el mercat europeu. I cerca un lloc adecuat per a dipòsits, cambres frigorífiques i comoditats de distribució. I Franco, el defensor de la **soberania nacional**, li cedeix aquesta franquicia a canvi de les llenties, com la cedia a Italia, a Alemanya o a qualsevol que li oferís ajut o que simplement volgués tractar amb ell.

Vet aci él que és el protocol Franco-Perón : una ensarronada mútua, pero el que hi surt perdent és Espanya. I per això toquen les trompetes i fan manifestacions falangistes a Madrid, cridant **Peron si, Truman no** i fent aixecar el braç a tots els vianants. Amb això organitzen el carnestoltes a l'hora que el món gira la cara de fàstic, després de gastar-se milions en la propaganda als Estats Units per a poder ésser inclosos al Pla Marshall i després de captar de porta en porta per uns crèdits que els permetin, no pas reconstruir Espanya, sinó anar mantenint els paràssits que la devoren.

Peron si, Truman no ! Naturalment ! Després de fer-se il·lusions, després de repetir les fàbules de la condescendència dels països democràtics, arriba l'hora de la veritat i és Truman el que diu « no » amb una contundència frapant. Quan els franquistes saltaven escales avall, Perón aprofita el moment per a cargolar i ofereix un pal·liatiu. **Peron si** ! A Perón i al seu consel·ler econòmic Miranda els té sense cuidado Franco i el seu règim. El que cerquen és negoci, i quan el deutor està apurat i hipotecat és l'hora d'ajupir-lo i estrangular-lo. Què té que veure això amb el Pla Marshall ? Es com si en una casa d'empenyos els parleu de caritat i germanor. Ba ! Tot això son futeses. Pesos, pesos, és el que interessa.

Les eleccions italianes

Objectivament el resultat de les eleccions italianes ens demostra que la gran majoria dels electors italians no han votat ITALIA. Pel gros del cos electoral els interessos permanents d'Italia han ocupat un lloc de segon ordre en la contesa dels dies 25 i 26. D'una banda l'esglesia catolica s'ha servit de la pugna russo-americana per acreixer la seva força politica i també per a barrar el pas a l'enemic més gran que avui té a Europa. Per l'altra, Togliatti — el cervell del Kominform — fidel servidor dels interessos stalinians, cercava dividir l'opinio italiana en dos bandols : el comunista i l'anti-comunista i d'aquesta forma obligar als obrers inscrits al Partit Socialista italià a sumar llur accio a la del Partit Comunista per a poder, al·legava, fer front a l'intromissio del Sant Pare en els afers interiors d'Italia, intromissio concertada amb el capitalisme americà. Aquesta maniobra classicament comunista Togliatti l'ha realitzada amb ple èxit, car Nenni no comprenent l'engany n'ha estat una victima i amb ell el Partit Socialista Italia. En la lluita per l'aniquilament dels partits socialistes de l'œst d'Europa acordada pel Kominform en la seva primera reunio de Varsovia, Togliatti ha guanyat la primera mànega.

En aquestes condicions les eleccions italianes havien perdut tota fesonomia nacional. Els ulls de tot el mon seguien els esdeveniments d'Italia per considerar-los l'exponent de l'alta tensio politica internacional El resultat malgrat traduir la polaritzacio del cos electoral entorn de les dues forces mundials en pugna ha posat de manifest, ha fet sobresortir l'existència d'una força que si bé numericament és inferior a la social-cristiana i a la comunista — totes dues mogudes per reaccio — representa moralment l'unic recurs vivificador i autenticament europeu que disposa Italia. Només a mesura que els italians reforarant i comprendran aquesta accio del socialisme italià — representat avui exclusivament pel Saragat i Lombardo — Italia jugarà amb plenitud de força i amb grans possibilitats de reixir el rol que li escau en el concert dels pobles d'Europa que creuen en la llibertat com la més alta manifestacio de la personalitat humana, en la democràcia com l'unica forma de convivència i de relacio possibles, i en el Socialisme com a eclosio i triomf de la justicia politica i social.

L'aprovacio del Pla Marshall

El dia 5 de juny del 1947, el Secretari d'Estat dels Estats Units, George C. Marshall, en un discurs pronunciat a la Universitat de Harvard, va llençar la idea de que calia ajudar Europa a realitzar la seva ràpida reconstrucció i a posar-se en situació de bastar-se ella mateixa si es volia assegurar la pau del món i mantenir el règim de llibertat i democràcia per la defensa del qual s'havien batut les Nacions Unides durant la segona guerra mundial. La misèria, la confusió i el desordre conduïen al totalitarisme i no era la guerra, sinó l'abundor, el que podia contenir-lo i allunyar-lo. Calia que els Estats Units, que havien sortit de la guerra, més rics i més poderosos que mai, s'imposessin l'obligació d'ajudar Europa a sortir de les seves dificultats econòmiques, de les seves competències mútues, de les seves discòrdies puerils i de la seva atomització. Era precis fer sorgir una Europa unida, forta, lliure, que reprengués el seu rol de capdevantera de la civilització, infonduit-li la voluntat del recobrament i el propòsit de superar les rivalitats que la fèien caduca i impotent, en una paraula, crear els Estats Units d'Europa per a que, junt amb els d'Amèrica, fossin la garantia de la pau futura.

Aquelles paraules profètiques prengueren registre en la història amb el nom de « Pla Marshall ». Recollint la generosa invitació, Gran Bretanya i França convidaren la U.R.S.S. a formular un pla general de reconstrucció i de cooperació per a oferir-lo als Estats Units com a punt de partida per a posar en pràctica la idea del general Marshall. Els ministres d'Afers Estrangers dels « Tres Grans », Bevin, Bidault i Molotov, es reuniren a París el 27 de juny i el dia 2 de juliol Molotov va abandonar la conferència i va proclamar públicament la disconformitat de la U. R. S. S. amb el Pla Marshall. En què es basava aquesta disconformitat ? Segons Molotov, en que els Estats Units volien estendre a Europa els seus tentàculs imperialistes i la volien sotmetre a una degradant servitud econòmica. Segons la U. R.S.S., els Estats Units podien ajudar individualment cada país amb crèdits liberals sense obligar a una acció conjunta que representava una interferència en els afers interns de les nacions i una renuncia de llur sobirania. Com es pot veure, l'argumentació comportava una lògica completament inversa de la que predomina arreu on la raó humana s'ha obert algun camí. En realitat no hi havia altra cosa que una tergiversació de la veritat : el que volia la U. R. S. S. era que Europa no s'organitzés, que no es creés cap força que pogués mediatitzar o absorbir la U. R. S. S. o què en alguna manera pogués contenir o limitar el seu imperialisme i el seu avassallament dels pobles més dèbils que la envolten i que representen el primer replà de la seva expansió política, econòmica i militar que, segons les seves ambicions, ha de conduir-la a la dominació mundial.

Malgrat el refús de la U.R.S.S i el veto que va imposar al seus satèlits, Finlàndia, Polònia Txecoslovàquia, Hongria, Rumania, Bulgària, Iugoslavia i Albània, de participar a la Conferència convocada, aquesta va reunir-se a París el 12 de juliol amb la participació de Gran Bretanya, França, Suècia, Noruega, Dinamarca, Islàndia, Eire, Holanda, Bèlgica, Luxemburg, Suissa, Portugal, Austria, Itàlia, Grècia i Turquia, reunió que va denominar-se la Conferència dels Setze o de Cooperació Econòmica d'Europa. D'ella va sortir-ne un estudi acurat de les necessitats de la reconstrucció, un pla de conjunt per a satisfer-les, un projecte d'unió duanera, monetària, de distribució de força i energia, de mercats d'aprovisionament i d'expansió, es a dir, de cooperació econòmica orgànica i fecunda que sentava les bases d'una possible unió política i àdhuc militar. Era Europa que prenia personalitat i que, per primera vegada a l'història, considerava seriament el problema de la seva possible constitució com un tot a base d'uns principis, d'unes necessitats vitals, d'un instint de supervivència i de direcció. Era el primer pas per a la creació dels futurs Estats Units d'Europa.

Quant a la demanda de crèdits exteriors, la Conferència, després d'alguns retocs, va formular un programa d'ajuda americana que resumirem sommerament :

Deixaren els incidents que han caracteritzat el curs dels esdeveniments des de la formulació d'aquest Pla i les campanyes comunistes contra l'ajuda americana a Europa. Poques vegades un partit es trobà en situació més difícil que la que s'han trobat els comunistes tot aquest temps per a combatre un pla d'ajuda generosa que tothom — àdhuc ells mateixos — considera indispensable. La futilitat i el cinisme han estat els puntals d'aquesta campanya desgraciada dictada per Moscu. No cal dir que ella no ha afectat en el més mínim el procés de desenvolupament del pla i que, arribada l'hora, el Congrés dels Estats Units, malgrat els « aislacionistes » i els reaccionaris d'aquell país, va adoptar per una forta majoria un crèdit de 5.300 milions de dolors pel primer any d'ajuda a Europa, juntament amb un de 275 milions per l'ajuda militar a Grècia i Turquia, 463 milions per l'ajuda econòmica i militar a la Xina i 60 milions pel fons de la infància de les Nacions Unides. El dia 2 d'abril quedava definitivament aprovada la Llei, el dia 3 la signava el President Truman i el dia 5 sortien els primers vaixells d'ajuda a Europa amb càrrec als crèdits del Pla Marshall.

* * *

La discussió està tancada, el Pla Marshall està aprovat i ja funciona, i Europa es troba esperançada, en camí ferm vers la seva rehabilitació i vers la nova fase de la seva cooperació econòmica i política i la seva futura unió orgànica. Es un triomf de la civilització occidental i una garantia de que l'arrasador soviètic no podrà despassar les fronteres de la tenebrosa cortina de ferro. Felicitem-nos d'aquest esdeveniment que assegura l'imperi de la democràcia, obra les portes a un pervindre falaguer i ens permet de creure que el nivell de vida dels europeus, no solament no es rebaixarà, sinó que s'elevarà sensiblement abans de gaire.

Pero Espanya no entra en el Pla Marshall, ni a l'Unió Europea ni en res que signifiqui cooperació i ajuda mútua entre les nacions. Tots els països d'Europa foren invitats, menys Espanya. Pobra, desvalguda i arruinada, Espanya, la que més necessita de l'ajuda exterior, resta inexorablement excluida de la família de la civilització europea. Perquè ? La cosa és clara, i ho han dit sense embuts els governants dels països democràtics : mentre Franco sigui al poder, mentre Espanya resti sotmesa a una dictadura primària i brutal, com un país apestat, com un perill i una vergonya per a la humanitat, haurà de restar sola, podrint-se en la seva gangrena, devorada pels paràssits militars, clergues, títols nobiliaris, latifundistes i presidaris, amb la seva densà immoralitat, amb el seu **estraperlo**, amb la seva misèria irremeiable.

En la darrera reunió dels Setze, Portugal, tímidament, es va limitar a expressar el desig de que algun dia Espanya pogués incorporar-se a l'organització de l'Europa occidental. Ningú no li va respondre. A la Cambra de Representants dels Estats Units, mentre es discutia el pla d'ajuda a la reconstrucció d'Europa, un diputat republicà, Alvin E. O'Konski, va representar una esmena reclamant la inclusió d'Espanya en el pla d'ajuda. En la primera votació l'esmena va recollir 149 vots contra 52, i en la segona 188 contra 101. Als Estats Units, com a tot arreu, hi ha feixistes, pero pel que es veu, el que més abunda es la ignorància dels problemes europeus. La inclusió d'Espanya en el Pla Marshall hauria representat el discrèdit d'aquesta empresa generosa i hauria contradit les decisions unànimes de la ONU respecte la condemna del règim franquista. La reacció del Govern dels Estats Units davant d'aquesta votació estúpida de la Cambra de Representants fou fulminant, i la Comissió mixte del Senat i la Cambra de Representants va donar aprovació definitiva a la llei sense fer cas de la desgraciada esmena de O'Konski.

La sanció moral contra el règim franquista ha trobat ara, amb motiu de l'aprovació del Pla Marshall, una sanció de caràcter econòmic de les més efectives. Si en els medis industrials, mercantils i financers d'Espanya, resta algun vestigi d'instint de conservació, no trigarà gaire a sentir-se els efectes d'aquest isolament terrible a que Espanya es troba condemnada. Els treballadors i els demòcrates espanyols no s'han pas de convencer. Cal que es convencin els que encara creuen que Franco és una garantia d'ordre i els que senten terror davant d'un possible canvi de règim. Les Nacions Unides i les potències democràtiques occidentals han demostrat la seva ferma voluntat i ens ensenyen als demòcrates el camí a seguir. Cal que no perdem de vista la lliçó que no malogrem l'obra internacional realitzada amb dissidències interiors i amb infelices competències de grup.

En aquests moments en què la claretat es fa indispensable per tal trobar una solució adequada al vell i complicat problema espanyol, els socialistes catalans reafirmem la nostra adhesió a la Nota Tripartita de 5 de març de 1946 i a l'acord de l'Assemblea de la ONU de 12 de desembre del mateix any. Volem la liquidació del règim franquista per mitjans pacífics i la implantació de les llibertats democràtiques per tal de que es pugui procedir a la consulta popular que decidirà quin ha d'ésser el règim del futur. I estem a favor del Pla Marshall, contra les dictadures roges o blanques, en oposició oberta amb el feixisme, el falangisme i l'antilibertat representada pels mercenaris stalinians. Volem la incorporació de l'Espanya democràtica en el quadre de la Unió Europea, lliure de la infecció feixista i comunista. Volem que Espanya pugui reforçar-se, reconstruir-se i sumar-se a la família dels pobles lliures, pròspers i feliços de l'Europa occidental. Sense eufemismes ni mitjes tintes, encapçalem la croada per la salvació de Catalunya i Espanya, unides al bloc europeu amb tota lealtat, amb tota decisió, compartint els principis, les responsabilitats i els beneficis de la lluita contra tots els despotismes i totes les tiranies.

I ens plau declarar que són els socialistes dels països lliures els que amb llur fidelitat als principis de la democràcia han salvat el perill de que es transigís amb l'Espanya franquista per consideració a la situació estratègica de la península i al subterfugi de la guerra inevitable contra la U.R.S.S. A part de què Franco no representa cap força ni cap garantia, a part de que la U. R. S. S. no es troba en condicions d'embarcar-se en una tercera guerra mundial que fora un greu desastre per ella i per tot el món, l'anticomunisme dels franquistes no és cap qüestió de principis, sinó una pura competència de poder, de tirania i de coacció. Ni els uns, ni els altres. El llenguatge de la S.F.I.O. i en particular del seu patriarca Léon Blum en **Le Populaire**, el de Spaak i dels socialistes belgues, el del Govern i els socialistes suecs, i, particularment, el de Mac Neil i els treballistes britànics, ha estat, ara com sempre, contundent, i assegura la persistència de la lluita contra Franco en la qual tenim l'assistència i la companyia de tots els demòcrates del món.

Felicitem-nos, doncs, de la feliç aprovació del famós Pla Marshall. Ella ens afavoreix indirectament pel fet mateix que Espanya no hi participa. Dia vindrà que Espanya serà admesa en la família dels països democràtics i aleshores els crèdits exteriors afloraran i la península coneixerà l'etapa de dignitat civil, de llibertat humana i de prosperitat econòmica que s'haurà guanyat per la seva lluita heroica i pel seu llarg sacrifici.

Suara només el socialisme era internacionalista. Avui dins del quadre de la democràcia i de la llibertat, a La Haya, tothom defensa la nostra doctrina.

AMB el COR a la mà

(Ve de la pàgina 4)

Els Campions de la Unitat

Hi ha gent infatigable i que no ragateja esforç quan es tracta d'unir els treballadors. Els obrers, pel que es veu, som una familia mal avinguda i, en baralla permanent. Uns o altres de bona voluntat havien de sorgir en aquest mon per a finir amb aquesta lluita fraticida, constant. Heu-los aci, encara que ja fa temps que hi son, els campions de la unitat: s'anomenen stalinistes. Els coneixereu sense esforç, pel seu tracte suau, pel seu alt sentit de convivència, per la seva lealtat, pel seu desinteres i els veureu venir de lluny, que també és molt important. El seu leader, vull dir l'unica unitat de la seva quantitat, ha trobat per mitjà d'una operacio aritmetica original solucio al fenomen de la lluita intestina obrera. Veieu, si us plau, l'operacio de la « unitat Stalin » i per a fer-la mes entenedora farem servir d'exemple una organitzacio obrera catalana. Sense escollir. Pel cas « La Unio de Rabassaires i altres Conreadors del Camp », va bé.

« Alguns militants stalinians també ho son de la Unio de Rabassaires. Aquests primer acorden no assistir a les reunions convocades pels dirigents legals, de l'esmentada organitzacio. Despleguen una campanya d'insidies i calumnies contra qui creuen el més destacat dels dirigents. En aquest cas Pau Padro. I, crident, finida la tasca d'unitat una reunio on hi convoquen només els rabassaires stalinians Aquests expulsen per provocadors i venuts al capitalisme als dirigents legals i aleshores afaxeixen un tot petit zero a l'esquerra de la Unitat Stalin, *el qual els ha arribat d'America en forma de Calvet-Lladret. I despres vinga organitzar festes sota la recomanacio de Marx « Treballadors de tot el mon uniu-vos. » I aixi ja tindrem una organitzacio de menys catalana i una de mes staliniana.*

La inseparable trilogia

(Ve de la pàgina 1)

de la societat beneficia d'aquest impuls.

El socialisme militant reivindicant la igualtat econòmica no renuncia a la moral ni a la política perque una societat socialista ha d'ésser justa econòmicament, digna moralment i lliure politicament.

Aquestes tres banderes, aquests tres principis, aquestes tres igualtats, formen la inseparable trilogia del Socialisme. El socialisme es nega a arriar una de les banderes a canvi del triomf d'una de les altres. El socialisme quan no pot avançar, lluita per no retrassar. El socialisme pot i ha de lluitar pel manteniment o per la reconquesta de les igualtats assolides o perdudes. Per això és incompatible, per essència, amb tot règim totalitari.

El socialisme en el cas concret de l'expansió stalinista en el centre d'Europa no tan sols no ha d'acceptar aquesta expansió com a progressiva sinó que l'ha de combatre en tant que negativa pel triomf de la igualtat social. Si acceptessim per un moment, cosa més que discutible, que els soviets imposen una igualtat econòmica en els paisos que ocupen, assassinen en canvi les dues altres igualtats que pel socialisme són tres igualtats insubstituibles, imprescindibles i immutables.

L'Agrupacio Catalana de Mutilats

i els internats de Karaganda

(extracte d'un Manifest suara publicat)

L'Agrupacio Catalana d'Invàlids i Mutilats de Guerra, organitzacio aplegant els catalans mutilads i invàlids de la guerra del 1936 al 1939, imposada a Catalunya, per la defensa de la seva llibertat nacional, emocionada pels greujissims fets denunciats per autoritzades personalitats i organitzacions espanyoles exiliades, aixi com per la gairebe absoluta major'a de la premsa catalana i espanyola de l'exili, relatius a l'internament al camp de KARAGANDA (U.R S.S.) de 59 antifeixistes catalans i espanyols, fa publica la seva indignada protesta per aquest crim inqualificacle, ajuntant-la a les que ja s'han manifestat, tot i reclamant l'alliberacio immediata dels germans que injustament sofreixen i moren en terres hostils a la salut fisica i a la llibertat humana.

Problemes Economics

LES MONEDES

per Berenguer de Montcada

La sanitat econòmica d'un pais es manifesta per l'equilibri entre el consum i la producció i l'equilibri del comerç exterior i la seva balança de pagaments. Abans de la darrera guerra mundial no tots els paisos es trobaven en possessió d'aquest equilibri però les anomalies eren relativament lleus i podien corregir-se sensiblement mitjançant el joc de les tarifes duaneres i les taxes de descompte i interès. Després d'uns anys de destrucció massiva, pèrdua de capitals i de producció, i de la desorganització del comerç internacional, els problemes econòmics han depassat aquesta fase més o menys elemental i presenten característiques agudes que només poden atenuar-se amb un regim d'austeritat i de privacions que ha de durar dos o tres quinquennis, segons els casos.

Les monedes solen ésser el baròmetre d'aquestes anomalies car, per regla general, la carestia d'articles de consum es manifesta amb un augment de preus i aquest va seguit d'un augment proporcional de la moneda circulant i d'una distensió del crèdit el qual, a fi de comptes, no és altra cosa que moneda a terme. Així trobem, per exemple, que a Gran Bretanya, entre l'avant guerra i la fi de 1947, la circulació monetaria i les demandes de crèdits comercials s'havien multiplicat dues vegades i mi ja, es a dir, havien passat de 1.953 milions de lliures esterlines a 5.030 milions; al Canadà, dues vegades i tres quarts, o sia de 1.280 milions de dollars havien passat a 3.108 milions; als Estats Units, tres vegades, de 37.000 milions de dollars a 111.200 milions; a Espanya, cinc vegades, de 8.100 milions de pessetes a 49.000 milions; a França, sis vegades, de 193.000 milions de francs a 1.175.000 milions; al Japó, tretze vegades, de 23.700 milions de yens a 305.700 milions, i a Italià, vint i una vegades i mitja, o sia, de 50.400 milions de lires a 1.082.500 milions.

Tots els paisos, sense excloure la Unió Soviètica, viuen amb la preocupació de posar fre a aquesta corba inflacionaria que si no és pogués contenir produiria un cataclisme intern amb la conseqüent anul·lació del crèdit i la pulverització del signe monetari. Els que vivim a França coneixem els sinapismes heroics que aplica el Govern actual per tal d'estroncar la terrible hemorràgia. No parlem dels paisos d'orient on hi ha casos com el de Xina, el de Rumania i el de Grècia on le malura ha pres proporcions catastròfiques i el consumidor, en termes més concrets, les masses treballadores, es troben abocades al desastre i a la fam. Resumirem ací algunes de les mesures preses per diversos paisos per tal de canviar la tendència inflacionària en una cursa vers l'estabilització monetària o, almenys, en una atenuació dels efectes de la desvalorització del diner. No cal dir que un dels principals designis del Pla Marshall és el de produir la reposició de capital i la provisió d'articles de consum per tal de que es pugui superar la crisi oberta per la guerra sense obligar les masses productores d'Europa a una llarga abstinència abans d'equilibrar la relació entre la producció i el consum i les balances del comerç exterior.

* * *

Italia

Per la primavera de 1947 els preus dels articles de consum depassaven cinquanta vegades els d'avant guerra. El Ministre de Finances, Luigi Einaudi, va aconseguir l'aprovació d'una llei establint una **quita** que oscilava entre el 3 i el 61 per cent dels capitals sense comptar impostos prohibitius sobre articles de luxe o no essencials. Les restriccions de crèdits foren assegurades obligant els bancs a mantenir una determinades disponibilitats dels saldos actius de dipòsits i comptes en diner o en obligacions del Tresor. El resultat immediat fou la liquidació d'inventaris, la baixa dels valors i la cotització del dollar a 580 liras en comptes de 900 a que havia arribat. La lira fou oficialment devaluada en un 20 per cent. Va establir-se un mercat de canvis lliure per tal de poder arribar a l'estabilització. Una abundant collita d'olives i oli ha ajudat la concurrència en el mercat interior i exterior. Pero s'ha iniciat l'inevitable atur forçós i el Govern s'ha vist obligat a iniciar obres públiques i a subvencionar industries de nova creació.

Unio Soviètica

El decret del 13 de desembre darrer establia la circulació forçosa d'un nou ruble que es canviava per deu dels corrents dintre d'un termini que finia el 29 de desembre. Els dipòsits bancaris fins a 3.000 rubles no sofrien alteració; de 3.000 a 10.000 rebien dos rubles nous per tres de vells; per damunt de 10.000 rubles en rebien un de nou per tres vells. Les obligacions emeses pel financiament dels tres plans cinquenals es convertien de tres rubles a un. Els crèdits bancaris de les cooperatives i els **kolhkozes** perdien el 20 per 100 de llur valor nominal. Preus i salaris es mantenen al mateix nivell el mateix que les taxes. El deute intern de l'Estat fou reduit de dos terços amb aquesta disposició. A la Unió Soviètica hi ha 41.000 caixes d'estalvi amb 17 milions de comptes corrents. El poder adquisitiu dels salaris és aproximadament la meitat del que era abans de la guerra.

França

Les mesures capitals preses recentment son l'anomenat **prélèvement** que, més que un impost, ha de considerar-se un emprèstit forçós mitjançant el qual es confia sustraure 125.000 milions de francs a la circulació provinent de beneficis excessius, i la retirada de la circulació dels bitllets de 5.000 francs. Aquestes mesures son massa fresques i una part del Parlament s'obstina en desfigurar-les per a que es pugui dir quins seran els seus efectes en el frenament de la inflació. De moment, el poder adquisitiu dels salaris oscila entorn del 70 per 100 d'avant guerra.

Gran Bretanya

Tots els esforços es concentren en l'augment de la producció. S'han retirat 40 milions de lliures esterlines de la circulació. El crèdit segueix intacte, pero s'observa pressió dels preus a l'augment, ço que ha de dificultar les exportacions i obligaria a una desvalorització oficial de la lliura esterlina. Es, pero, el pais on l'economia dirigida funciona amb més exactitud.

Paisos del Nord d'Europa

En general, segueixen l'exemple de Gran Bretanya i s'aferren al control de preus amb la peculiar disciplina de's seus pobles. Bèlgica ha frenat l'expansió del crèdit obligant les banques a mantenir el 65 per 100 dels dipòsits en diner o bons del Tresor. No hi ha inflació i el poder adquisitiu dels salaris es manté elevat. La Riksbans de Suècia, per lliurar l'or i les divises del recolzament del paper moneda i poder liquidar la balança de pagaments, adopta el sistema de fixar per llei cada any el montant de la circulació fiduciaria, ço que indiqua que la inflació no és un perill. Econòmicament, Suècia, com Suissa, ha sofert poc de la guerra.

Canadà

Els preus pugen en la mesura que els controls s'afluixen. El Canadà manca de dolars dels Estats Units, ço que dificulta les seves compres a aquell mercat i l'obliga a subvencionar la mineria, especialment la d'or, per a fer-se amb divises nord-americanes. Es creu que el dolar canadenc no serà devaluat.

Estats Units

La puja de preus registrada després de l'abolició dels controls va obligar el President a reclamar poders del Parlament per a contenir la inflació. Pero, pel gener passat, va iniciar-se una baixa dels preus dels cereals, del cotó, del sucre i altres articles que indica que la corba inflacionaria s'ha alentit experimentalment. Això i la fixació del preu internacional del blat a dos dollars **bushell** — l'Argentina no hi és compresa — és la millor indicació d'estabilització monetària i econòmica que registre aquest període revolt. El Govern ha destinat 7.000 milions de dollars a l'amortitzoció del deute públic, ço que, juntament amb les restriccions de crèdits de la Banca Federal, anuncien una relativa estabilitat.

América Llatina

Els paisos de l'América llatina, a excepció de Venezuela i Cuba, estan sota els efectes d'una inflació galopant, en especial Xile i l'Argentina. El primer ha pres mesures dràstiques elevant els impostos i restringint els crèdits, i els altres paisos observen amb atenció els seus efectes per tal d'aplicar mesures similars.

Xina

La inflació s'ha desfermat de tal manera que ja no és possible el seu control, menys encara mentre el Govern hagi de destinar el 75 per 100 dels seus ingressos a despeses militars. Les xifres son astronòmiques i la misèria dels treballadors innarrable.

Espanya

A darrers de l'any passat va iniciar-se una política de restricció de crèdits i una baixa general dels valors en bolsa per excés d'oferta. Durant el mes de gener la circulació fiduciaria ha baixat de 26.000 a 25.000 milions de pessetes. Si les despeses militars i moltes altres parassitàries poguessin eliminar-se dels pressupostos de l'Estat, aquest deixaria d'ésser deficitari i ajudaria a l'estabilització monetària la qual resultarà sempre difícil pel desnivell de la balança comercial agreujada amb el desnivell de la balança de pagaments des de que no es reben els tradicionals auxilis familiars que venien d'América.

* * *

En general, pot dir-se que l'existència del Fons Monetari Internacional ha ajudat a contenir la inflació per bé que els seus recursos estan ja arribant al limit de la flexibilitat. Malgrat tot, les pertorbacions econòmiques no han estat proporcionades a la magnitud de la pertorbació causada per la guerra gràcies als mollspal·liatius aplicats i a les previsions preses per les potències aliades durant la mateixa. Sia com sia, la guerra s'ha de pagar, la reconstrucció s'ha de fer, i els sacrificis s'han de complir més aviat o mes tard i amb més o menys dolor. Com més aviat es facin, més aviat es podrà reprendre el ritme antic i el món recobrarà el seu punt d'equilibri sense el qual tot intent de reforma o de millora social resulta una utopia.

Els paisos en plena prosperitat, com els Estats Units, el Canadà, Suècia, Suissa i algun altre, poden permetre's el luxe de deixar la inflació «oberta» en la confiança de que serà naturalment reabsorbida per l'augment de producció. Els paisos més castigats no tenen més remei que frenar l'expansió monetària i fer que la circulació del diner servi alguna proporció amb la suma d'articles i bens disponibles. En paisos com la Unió Soviètica basta un decret per a capgirar la situació monetària, pero en paisos de democràcia cal comptar amb l'assentiment del Parlament i amb el joc d'interessos que defugen el sacrifici i alonteixen el retorn a la normalitat.

Cal encara mantenir els controls i tocar tots els ressorts possibles per tal que la cursa de preus no es desfermi. Pero cal també prevenir-se per a evitar una deflació perillosa que podria paralitzar la reconstrucció i iniciar una altra etapa d'atur forçós. Es més facil prevenir aquest efecte que no curar-lo un cop s'ha produit. Per això les infusions del Pla Marshall poden resultar summament oportunes i poden ajudar a que el transit sigui molt més suportable en els paisos més castigats, com França, Itàlia i Holanda. I no cal dir que sense una solució dels problemes alemanys, no cal pensar que Europa pugui refer-se. El buit deixat per Alemanya cal omplir-lo i organitzar la seva economia de forma que resulti complementària i no pertorbadora de l'estabilització d'Europa. Naturalment que Espanya, sense l'ajut del Pla Marshall ni l'aportació de crèdits exteriors, està condemnada a consumir-se en el seu tradicional retard i aillament.

El nostre deure:

Recolzar i sostenir la lluita dels companys de l'Interior

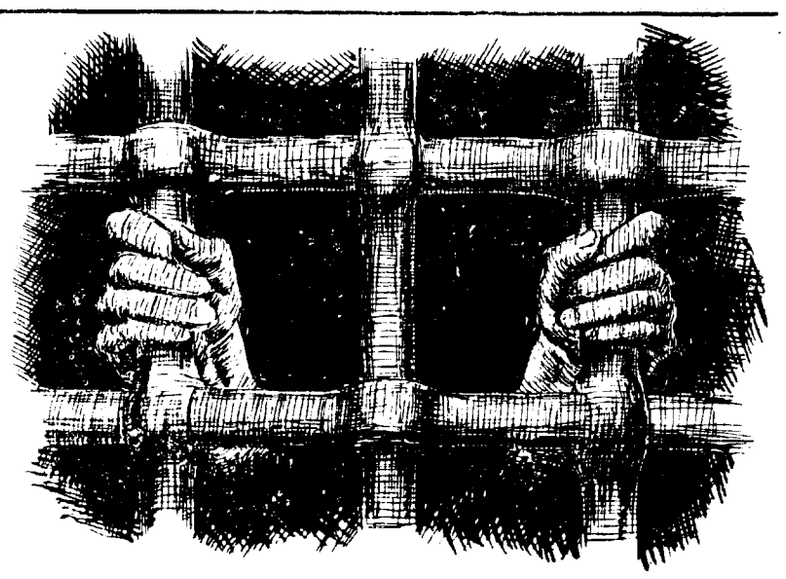

Els partits socialistes del mon recolzen la nostra accio alliberadora. Els partits socialistes poden, pero, fer més del que han fet. Han de fer més del que fan. Poden determinar, sumant-hi l'esforç del nostre Poble, l'ensulciada de Franco i el triomf de la democràcia i de la llibertat.

Copiem d'ENDAVANT de l'Interior de data Maig del 1948 :

a Catalunya

No estem sols !

Els esdeveniments darrers a la Cambra de Representants americans, han posat una altra vegada en primer pla el problema del règim franquista. L'esmena O'Konski, en la qual els feixistes espanyols havien posat llurs darreres esperances ha resultat una victoria nostra : la repulsa unànim de totes les forces democràtiques del mon, que ha desfermat l'intent d'incloure l'Espanya franquista en el Pla Marshall, demostra abastament que el nostre poble en la lluita per la seva llibertat, no està sol, i que Franco, malgrat les seves baixes maniobres propagandistiques, no gaudirà dels beneficis de l'ajut nord americà, que li son imprescindibles per apedaçar l'economia del pais, tan malparada i en definitiva, per seguir fent la viu viu un temp més.

Ens plau consignar que els socialistes d'arreu del mon han pres els primers, una ferma actitud en contra de qualsevol concessio al règim franquista : la protesta de Saragat i de Lombardo foren de les primeres que es reberen a Washington. El pes de l'aillament en que ens troben a l'interior ; la desorientacio que comporta, juguen a favor de Franco i cal que ningu no es deixi endur per aquesta sensacio de solitud : el nostre problema resta viu i cap de les grans potències no el dona encara per resolt ; cap governant no ha demostrat el més minim desig d'aixecar la quarantena imposada al règim franquista, ni de transigir en res substancial per a suavitzar l'isolament en què es troba Espanya. Els nostres companys exiliats, les organitzacions socialistes, obreres i democràtiques d'arreu del mon son al costat nostre. Podem tenir confiança en ells. Llur treball és ben positiu : sovint en les reunions preparatories de la Unio Europea es parla d'acceptar algunes personalitats republicanes espanyoles a titol d'observadors. Dues d'elles han estat integrades en els consells tècnics de la ONU.

Cal, doncs, que tothom tingui presents aquests fets ; cal que tingui present que ara, en començar l'ajut a Europa, l'aïllament d'Espanya és farà més sensible que mai i ha de provocar un canvi en el règim del pais en un termini breu.... El descoratjament popular, unànim en saber el contingut i el resultat de l'esmena O'Konski — esbombat precipitament per l'aparell propagandistic franquista, que deia el dia abans i repeteix, impudicament, ara, que ells no pidolen un tros de pa —, el descoratjament del poble, deiem, demostra d'una manera palesa el tremp de la nostra gent : no vol els avantatges economics del Pla Marshall si gràcies a ells el règim de Franco ha de durar ni un sol dia més.. Vol que un govern lliurament elegit per ells demani en llur nom, noblement i sincerament, un ajut a uns altres homes lliures, amos dels destins llurs... No vol que els captaires diplomàtics de Franco s'arrogesin davant d'uns O'Konskis qualsevol per tal d'aconseguir per sorpresa un ajut, no a un poble, sino a una colla de bandolers, expoliadors i tiànics, que ara es dediquen a representar una farsa democràtica, tan grotesca que no creiem, Sr. O'Konski que ningu, honradament se la pugui empassar ; un ajut que en llurs mans, d'una increïble rapacitat, es faria fonedis com tantes altres coses

L'Espanya franquista no entrarà al Pla Marshall. No hi entrarà perqué el Govern laborista, per boca del seu ministre Bevin, s'hi ha oposat rodonament. No hi entrarà perquè s'hi oposen també tots els paisos democràtics incluits en aquest Pla.

La resposta a l'esmena O'Konski ha estat ben clara : NO, a l'Espanya franquista.

TREBALL I LLIBERTAT

per Joan ALEU

Sóu lluny els dies en que els màrtirs de Xicago donaven la seva vida en defensa de la Llibertat i de les reivindicacions obreres.

Des d'aquella data històrica en les lluites del treball contra el despotisme capitalista, les organitzacions obreres d'arreu del món no han deixat de bregar ni un sol moment per a poder conquerir la plaça que els hi es deguda dins del concert econòmic mundial.

En els alts i baixos d'aquesta lluita quotidiana i aferrissada, la capacitat d'organització del proletariat s'ha anat afermant i malgrat les èpoques de ferotge repressió en que han estat i estan encara sotmesos diferents països, els neguits d'alliberament i superació no han desaparegut mai dels rengles obrers.

Avui, fins les dictadures no poden ofegar del tot aquesta força cada dia creixent, i es veuen obligades a fer certes concessions i sòn els mateixos estats totalitaris, qui sota el seu control, naturalment, volen mantenir en aparença els sindicats obrers. Es un nou i perillós aspecte d'organització obrera que s'intenta d'establir, organització que dependrà, no de la voluntat dels obrers que es veuen obligats a pertanyer a ella, sino de l'amo de torn de l'estat totalitari.

Hitler, tenia els seus sindicats, el feixisme mussolinià les seves corporacions, Franco el sindicalisme vertical i Stalin i els lacais dels paissos satèlits de Russia, tenen als obrers d'aquests paissos junyits en una parodia de sindicats. Aquest nou sistema d'organització obrera és la que s'anomena « sindicalisme controlat ».

En aquesta època de mixtificació i de prostitució del sentit real dels mots, sindicalisme, democràcia i llibertat, resten com a paraules que han perdut tot el seu sentit real i humà en mans dels tirans més amunt esmentats.

Per a nosaltres, socialistes, que no necessitem afegir cap cognom a aquesta noble denominació, ens revolta constatar com s'escarneixen les idees base de la defensa de la personalitat humana.

Imaginem per un instant que poguessin sortir de les seves tombes les víctimes de Xicago i totes les que hi han hagut en el transcurs de les lluites per la defensa de l'emancipació obrera, i que aquestes es puguessin posar en un balcó d'una Plaça Roja qualsevol per a contemplar aquelles grans desfilades que solen organitzar certs règims per a commemorar el Primer de Maig. Que hi veurien ? En primer pla una gran profusió de mariscals, generals i generalets emb els seus pits carregats de creus, medalles i altres insignies burgeses mirant com sota seu desfila un exèrcit ben equipat. Separat per un cordó de la policia del mateix règim, el poble completament desequipat i esporeguit fa acte de presència, per força, a la festeta que els senyors han organitzat en « honor » seu. Les Dictadures « blanques » han suprimit del seu calendari aquesta data que per elles és un mal record. Les dictadures « roges » en aquest cas més cíniques, no l'han suprimit, pero han fet pitjor,, l'han envilit.

Es als socialistes d'arreu del món que ens escau de lluitar amb tota la nostra energia perque puguin ésser restablertes les llibertats dins dels pobles. Mentre hi hagin pobles que sofreixin sotmesos sota un despotisme qualsevol, per nosaltres cada dia ha d'ésser un Primer de Maig, però no de festa, sino de lluita i capacitació constant, de propaganda dels ideals nobles i d'oposició absoluta a totes les mixtificacions.

Hem de fer patent amb força i sense deixar lloc a duptes, la nostra incompatibilitat amb tots aquells grups que tendeixin a suprimir la llibertat en qualsevol dels seus aspectes. De no fer-ho així, a més de fer-nos complices d'un crim, trairiem els nostres ideals que son els ideals del poble. Malauradament el confusionisme i la manca de decisió d'alguns partits socialistes d'Europa han fet possible que els vegessim lligats a certs aconteixements greus que s'han produit als seus respectius paissos, aconteixements que han vingut a acabar amb la llibertat dins de la seva nació i amb la vida dels partits socialistes que conscient o inconscientment varen col·laborar en aquella obra.

Els socialistes catalans, que passem el desè Primer de Maig a l'exili, contemplant impotents la nostra pàtria sotmesa a l'esclavatge, hem de posar tot el nostre esforç per a poder aconseguir l'alliberació de la nostra terra i establir-hi els nobles ideals de JUSTICIA SOCIAL i LLIBERTAT que han estat, i són encara, tot el pensament polític i social de l'obrerisme català.

CARTA DE MÈXIC

LA PSICOSI DEL DERROTAT

per Pere FOIX

Goebbels, el que fou ministre de Propaganda de Hitler, explica coses interessants respecte els esdeveniments que es produiren a Alemanya i a Itàlia en el curs de la guerra passada. Repassant el seu diari intim, hom pot adonar-se de la reaccio del derrotat enfront de la dissort El derrotat difícilment accepta la idea de la derrota. Que els costosos sacrifis siguin balders, és cosa inaceptable. Adhuc en els pitjors dies en que l'Alemanya nazi era implacablement atacada per aire, mar i terra, els nazis especulaven en vistes a una pau negociada amb algun dels aliats, a desgrat de la terminant declaracio feta per Roosevelt i Churchill a Casablanca, en el sentit de no donar la guerra per acabada ne no ser a base de la rendicio incondicional de nazis i feixistes, i a la qual declaracio s'adheri el Govern Soviètic.

* * *

En el 1938, quan la nostra guerra estava a les acaballes i en el mateix instant en que els esperits freds i calculadors parlaven de la derrota de la Republica com a cosa feta, existia una minoria que es resistia a creure en la victoria de les forces del mal damunt les que representaven i representen encara, la llibertat, la convivència i el benester col·lectiu. Certament, una boira enfosquia l'horitzo i la Republica anava a les palpentes i els seus batecs eren cada dia més febles. El rellotge estava a punt de marcar l'hora terrible de la desfeta i jo camí del desterro, els ulls esbatanats i el cor esquinçat davant la tràgica processo pels camins que a França conduien, encara alguns esperàvem un fet miraculos que no permetés la nostra total destruccio. La malvolença, pero, ens empenyia, i amb una gran tristesa passàvem la ratlla de la frontera. La destruccio de la Republica s'havia consumat. Cert que amb ufana manteniem els nostres ideals, pero amb la il·lusio marcide per la marfuga, esmaperduts, ens ajeiem damunt la sorra de Saint-Cyprien voltats de filferrades i de negres uniformitats. Tots els elements es congriaven damunt nostre. Cap consideracio, ni una gentilesa. La malaurança era la nostra inseparable companya. Somorts per l'angunia, semblava lluny de nosaltres la revifalla. Bastà, pero, qun una mà amiga ens amoixés per a prendre nova alenada. I la lluita recomençà. Esperançats, esguardàven el futur. Alt el front, el cor bategava en vistes a la represa del combat, acaronant el deslliurament de la Pàtria captiva. I si el 26 de gener del 1939 cloia una etapa, una altra ben definida en començava. Nou anys d'exili no ens han abatut perquê possèim un ideal guiador que no permet el defalliment. La nostra fortitud rau en l'ideal, que és immoridor. I res no pot entrebancar el nostre avenç, malgrat la oposicio de les forces malèvoles i dels capgirells soferts.

* * *

El franquisme, vulgui no vulgui, està a les acaballes. Pel maig del 1945 ells es pensaven que era arribada l'hora de la seva mort, pero les incongruències de la diplomàcia internacional allargaren la seva vida i com que la derrota és lletja i comporta greus perills, oi més per als lladres de camí ral, el franquisme organitzà la resisténcia i arrapat al poner, planta cara al mon enter.

Fora negar l'evidència si no volguessim creure en la pressio internacional contra el franquisme ; sobretot Anglaterra, ara més que mai, s'enfronta el franquisme amb energia, pero el franquisme no cedeix, es resisteix a acceptar la derrota i estén una xarxa arreu del mon. Uns defensen el franquisme per afinitat ideologica, mentre que d'altres mostren la seva conformitat amb aquell règim totalitari, empesos per interessos inconfessables. Aci, a Mèxic, per exemple, el franquisme té bones defenses ; la Premsa, llevat de dos diaris pocs llegits, es mostra partidària de Franco. També hi ha una bona colla de persones influents en la politica i alguns destacats intel·lectuals, que son partidaris del feixisme blanc, ara com ara encapçalat per Franco. José Vasconcelos, oblidant les escomeses que antany proferi contra Lugones i Santos Chocano quan aquest feien costat al dictador Leguia, del Peru, ara que la tragèdia és mes punyent, el veiém cantant en tots els tons, alabances a la violència totalitaria, considerant Franco com el capdavanter, el guia, el ressucitador veritable de « la hispanidad ». I Franco s'adona, naturalment, que al costat de periodistes i escriptors i politics mexicans, li allarguen la corda salvadora l'Argentina i alguns capitalistes nordamericans, i se sent fort. I si a aixo afegim que a Stalin li convé que Franco duri en el poder perquè serveix maravellosament la seva politica d'expansio, comprendrem que els derrotats falangistes s'engresquin i desafiïn a tot el mon, perqué els totalitaris arriben a tenir la sensacio del triomf per l'astucia i la deslleialtat que solen usar en els moments escaients amb un oportunisme indecent.

No, no ; els derrotats falangistes no accepten la derrota en maridatge i aprofiten qualsevol avinentesa per a cridar i prolongar el seu poder ; àdhuc cerquen aliances subrepticiament, com és el cas del Martin Artajo germà del ministre de Relacions de Franco, el qual, durant la seva estada a Mèxic, es reuni amb els sinarquistes (feixistes mexicans, ben organitzats i de molta empenta) per a parlar de l'eix Madrid-Mèxic-Buenos-Aires, una vegada els sinarquistes tinguessin el Govern de Mèxic a les seves mans.

Certament el feixisme espanyol està a les acaballes, pero fora insensat no veure que frueix de bones defenses arreu, baldament la realitat el presenti com inexorablement perdut.

Ara bé ; potser fora escaient que els expatriats fessim acte de contricio i pensessim si amb la nostra actuacio no hem contribuit a la permanència de Franco en el poder i veiéssim si els derrotats d'antany no fem esquenota als derrotats d'ara. Em permeto parlar d'aixo en constatar que nosaltres no sabem, presentant fets concrets, escurçar la vida al franquisme, en una época en la qual, si nosaltres fossim una mica assenyats, no és gaire agosarat afirmar que ja faria temps gaudiriem del sol de la Pàtria, al costat dels nostres familiars i amics, ara esparços pel mon.

(Mèxic, abril del 1948)

AMB el COR a la mà

Lequerica i Truman

El dia 7 d'abril tingué lloc a Madrid una manifestacio espontània de simpatia devers Peron. Es tractava de palesar la reconeixença pel credit que l'Argentina els havia concedit, consistent en 1750 milions de pesos reparti en quatre anys — els diners justos que necessiten per a no morir-se de gana els falangistes. No el poble. L'espontanietat que en règims dictatorials té caracteristiques particulars estava organitzada de la seguent manera : A tot el llarg del trajecte Castellana, Recoletos, etc. els falangistes obligaven als badocs a alçar el braç. L'espontaneitat passant pel mig del carrer estava composta de gent que havia rebut la recomanacio d'anar hi. Al davant els camises velles i brutes en grup compacte cridaven, tots a una « Viva Peron. Muera Truman » a continuacio l'espontanietat ho repetia i aixi anaven fent via carrers avall. Sobtadament un grup de capellans amb la sotana arremangada va incorporar-s'hi. Ben aviat llur ingeni aparagué en forma de couplet. Encara era més bonic que els dels camises velles. Veieu sino ; « Arriba. Abajo. — Arriba. Abajo. — Truman al carajo. » I tothom reia menys Lequerica que havia rebut la missio d'anar als E.U. per a restablir les relacions diplomatiques i pidolar un prestec.

El cas del diputat treballista Platt-Mills

No solament damunt dels gorets saltironant d'un tarroc à l'altre trobareu aloses que es deixen caure al parany del mirallet. També en el camp politic i social hi ha socialistes candits que l'un darrera l'altra s'han deixat enganyar pels comunistes stalinians. No volem passar una ullada pel socialisme peninsular, perque els veritablement enganyats pels campions de la unitat han corregit l'error i avui forts de l'experiència estalvien a d'altres la relliscada possible. Ja sabem que n'hi ha que no han estat victimes de cap error i per tant que encara continuen fent el joc de l'estalinisme Aquest, pero, adoptant aquesta actitud no hi perden gran cosa, car politicament ja no els hi restava res, i en canvi resolen bona part sino tots els problemes de subsistència que tenien plantejats.

El pitjor es que amb aquestes erades creen una veritable pertorbacio en els rengles de quins defensen i estimen la llibertat i la democràcia. Veieu Neni a Italia i també Platt-Mills a Anglaterra. L'un i l'altre son dues victimes més, i aixi com el primer del seu error n'ha fet victima el socialisme italià, l'altre només n'ha estat victima ell car el Partit Laborista anglès s'ha vist obligat a expulsar-lo. Tots dos, pero han fet una dolorosa experiència car mentres Neni amb la unitat d'accio ha restat esmicolat i dividit Mills resta a la classe obrera anglesa un representant socialista i que com a tal havia estat elegit.

Franco i la Pàtria

Ja sabiem que és un gros ventatge poder gobernar un pais sense tenir en compte per a res l'estat d'opinio del mateix. Tots els dictadors poden fer ho car altrament deixarien de ser-ho. Es facil, sabeu, i divertit manar sense que ningu pugui contradir te. Naturalment els que ja no es diverteixen tant son els que estan obligats a obeir. Franco l'hereu de Mussolini i Hitler — aquesta mena de vergonya permanent de les democràcies occidentals — supera a tots els dictadors en el que es refereix a prendre determinacions, car ell despres d'haver empresonat a milers de ciutadans i d'haver-ne fet fusellar a desdir injustament, ara es vent Espanya a trossets. A qui en dona més. Un exemple : Copiem a la Vanguardia del dia 1 d'abril. Es refereix al protocol Franco Peron « Disfrute por un periodo de cincuenta anos, de una zona franca en el puerto de Cadiz que, en la primera etapa, se extendera a un millon de metros cuadrados con installaciones portuarias propias, y donde no solamente podra cargar, aescargar y almacenar sus productos, sino hasta transformarlos para su inmediata distribucion a les mercados de Europa. »

Entesos i que ho sapigui tothom la subasta ja ha començat, només cal ara que els compradors hi acudeixin i ben aviat el problema espanyol no existirà. Un boci a cada nacio i la gran Espanya, Una, Grande y Libre i també la del Imperio Hacia Dios s'haura convertit en una mena d'horts internacionals.

(S'queix pàgina 3)